

Forbedring af arbejdsmiljøet bygger forståelse af de små virksomheder

Peter Hasle og Hans Jørgen Limborg

Necto

15. maj 2024

Ejerlederen som nøgleperson

Ejerlederens mange opgaver:

- Tiltrække og fastholde kunder
- Organisere den daglige drift
- Administration (faktura, betalinger, skat, moms mv.)
- Sikre finansiering
- Ansætte og administrere medarbejdere
- Indkøb og anskaffelse
- Tid til familien
- Og tage sig af arbejdsmiljøet

Udfordret af den globale og lokale økonomi

→ Pres fra de store virksomheder både opstrøms og nedstrøms

- Små hoteller og restauranter fra store kæde og internetplatforme
- Den lille butik fra shopping centre, supermarkeder og internethandel
- Franchising i stedet for fuldt ejerskab
- Den lille bygge-, transport- og rengøringsvirksomheder af store spillere som kontrollerer markedet

→ De selvstændige, platforme og uformelle marked

→ Vanskelighed ved at skaffe finansiering

→ Flere og flere lovgivningskrav

- Nu også ESG og due diligence

Ejer-lederen bygger sin identitet på virksomheden

→ Ønsker at fremstå som en anstændig person som

- Den faglige person som leverer kvalificerede produkter og job
- Den succesrige forretningsperson
- Familieforsørgeren
- Den ansvarlige arbejdsgiver som tager sig af sine medarbejdere

→ Identiteten er dynamisk

- Med fleksibilitet i forhold til kontekst

→ I det daglige arbejde vigtigt at opretholde gode sociale relationer til medarbejdere og kunder

- Ofte den første blandt 'ligemænd' i forholdet til medarbejdere

→ Sjældent ønsker om stor vækst

- Ønsker at bevare kontrollen

→ Stor variation og forskellighed mellem de enkelte ejerledere og organisering af virksomheden

- Afhængigt af personlighed, branche og forretningsituation

Det strategiske dilemma

'The high road'

- Leder efter og finder niche-markeder
- Udvikler en stabil kunde-base
- Opbygger en engageret og loyal medarbejdergruppe
- Tilpasser sig nye betingelser
- Stabiliserer økonomien

'The low road'

- Arbejde mange timer
- Presse omkostninger i bund
- Acceptere stadig dårligere salgsbetingelser
- Presse medarbejder betingelser
- Acceptere en lav personlig indtægt

De fleste
fanget i midten

The diagram consists of two yellow rectangular boxes on the left and right, representing 'The high road' and 'The low road' respectively. Two green arrows point from each box towards the center. Below these arrows is a green triangle pointing upwards, containing the text 'De fleste fanget i midten'.

Er der plads til arbejdsmiljøet

Gode begrundelser:

- Højere risiko og lavere ressourcer for kontrol
- Resulterer i flere ulykker og dårlige helbred end i store virksomheder

De gode nyheder:

- Ejerledere ønsker at være anstændige og tage sig af medarbejderne
- De lytter til kolleger, kunder og medarbejdere
- De er løsnings- og handlingsorienterede
- De søger en accepteret norm for arbejdsmiljøet

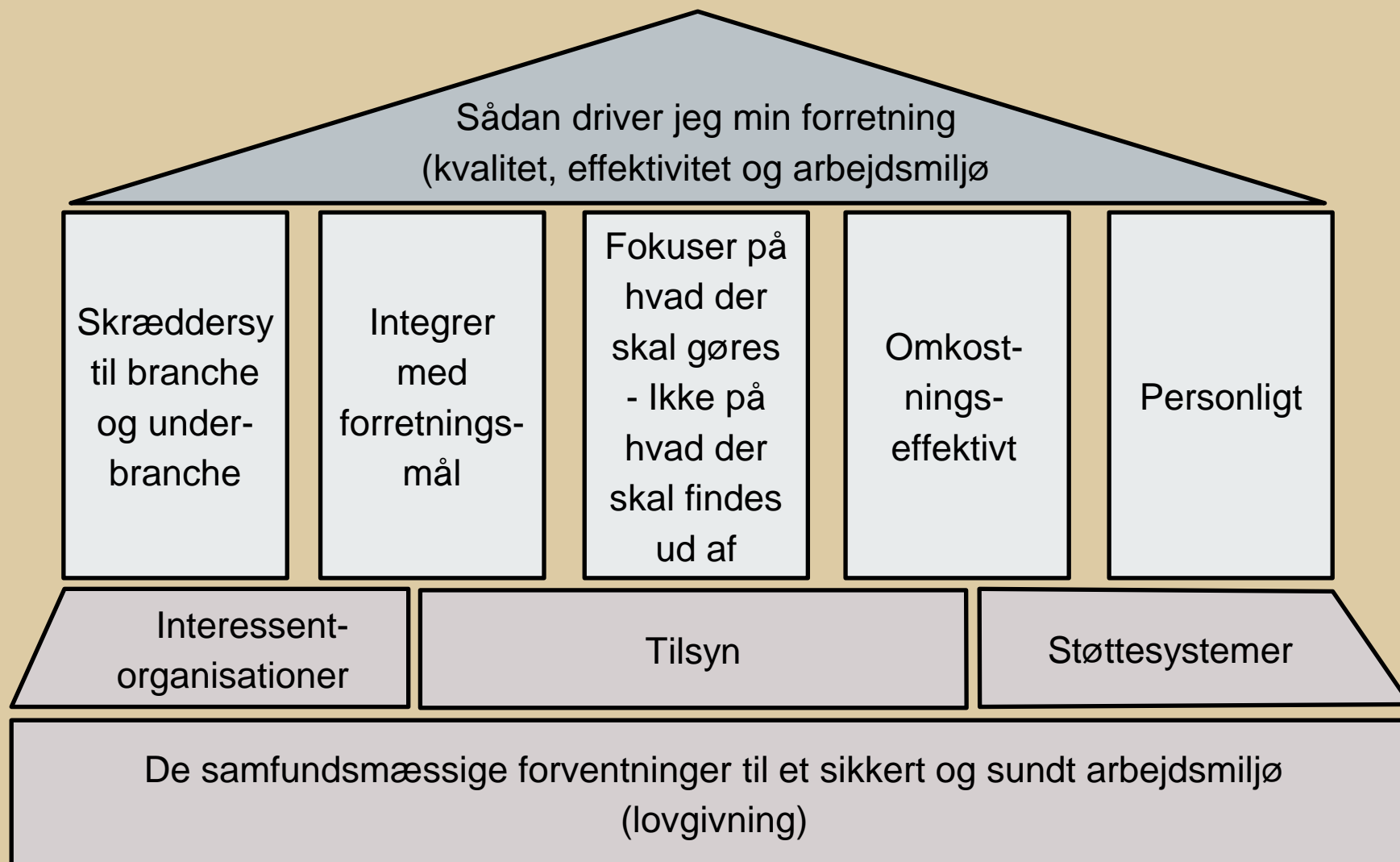
De dårlige nyheder:

- Mange andre opgaver er vigtigere end arbejdsmiljø
- De undervurderer risiko og overestimerer deres viden og kontrol
- De kan ikke lide at udenforstående blander sig
- De synes APV og systematisk arbejdsmiljøarbejde er spild af tid

De dominerende strategier for indsatser rettet mod små virksomheder

- Arbejdsmiljølovgivning og håndhævelse (tilsyn)
 - Begrænset på grund af omkostninger (de fleste små virksomheder ser aldrig en tilsynsførende)
- Udvikling af simple systemer til APV og systematisk arbejdsmiljøarbejde
 - Vil i de fleste tilfælde aldrig blive anvendt i praksis
- Information på internettet og i apps
 - Vil i de fleste tilfælde aldrig blive læst af en lille virksomhed
- **Uden at smide barnet ud med badevandet, har vi behov for nye strategier**

En samlet strategi for arbejdsmiljøindsatser til små virksomheder

Positive erfaringer med støttesystemer og indsatser

- Mange pilotprojekter viser positive erfaringer
 - Dør som ofte fordi de mangler organisatorisk forankring og er for dyre
- Tillid til organisation/udbyder
 - Gerne med personlig kontakt
- Gratis eller lave omkostninger
- Adgang når behov
- Gode eksempler
 - Bam-Bus og landbrugskonsulenter
- Formidling gennem mellemænd
 - Fx revisorer, banker, erhvervsrådgivning
- Økonomisk støtte som er skræddersyet og simpelt
 - Fx forebyggelsespakker til byggeriet og automekanikere
- Tilpasning af tilsyn
 - Klare beskeder og vejledning

Spørgsmål og kommentarer

